

EKSPERTYZA TECHNICZNA BUDOWLANA

STAN TECHNICZNY ISTNIEJĄCEGO DACHU

nazwa zamierzenia budowlanego :

MODERNIZACJA OBIEKTU ZABYTKOWEGO PRZY UL. SZKOLNEJ 2 W MROWINIE, SIEDZIBY GMINNEJ JEDNOSTKI OŚWIATOWEJ ORAZ PRZEDSZKOLA PUBLICZNEGO – DZ. NR GEOD. 145/4 (GM. ROKIETNICA)

adres i kategoria obiektu budowlanego :

MROWINO GM. ROKIETNICA KATEGORIA : XVII

nazwa jednostki ewidencyjnej :

MROWINO, GM. ROKIETNICA – DZ. NR GEOD. 145/4

nazwa i nr obrębu ewidencyjnego :

MROWINO, GM. ROKIETNICA

nr działek na których obiekt jest usytuowany :

DZ. NR 145/4

imię i nazwisko lub nazwa inwestora i jego adres :

GMINA ROKIETNICA , 62-090 ROKIETNICA, UL.GOLECІŃSKA 1

Jednostka projektowa / projektant :

MACIEJ ORGANISTA ARCHITEKT / 61-616 POZNAŃ / OS.W.ŁOKIETKA 10E/51

NIP 972 006 62 10 / REGON 634494505 / www.architekt.poznan.pl

imiona i nazwiska projektantów

uprawnienia

podpisy

EKSPERTYZA TECHNICZNA BUDOWLANA

opracowanie :

mgr inż. Krzysztof Petrykowski

146/76/Pw

ZAKRES OPRACOWANIA ZGODNY Z UMOWĄ NR 273/2023 R. Z DN. 23.10.2023

Data opracowania ekspertyzy

GRUDZIEŃ 2023-STYCZEŃ 2024

E K S P E R T Y Z A   T E C H N I C Z N A   B U D O W L A N A

dotycząca stanu technicznego dachu i elementów konstrukcji poddasza budynku przedszkola publicznego — Mrowino, ul. Szkolna 2 dla ustalenia możliwości ocieplenia dachu

1. Podstawa opracowania i materiały pomocnicze

- zlecenie inwestora (właściciela obiektu): Gmina Rokietnica ■ adres: 62 – 090 Rokietnica, ul. Gołęcińska 1 dotyczące budynku przedszkola w ramach zadania “Modernizacja obiektu zabytkowego przy ulicy Szkolnej 2 w Mrowinie – siedziby gminnej jednostki oświatowej oraz przedszkola publicznego”
- informacje inwestora o budynku przedszkola
- oględziny budynku przedszkola z zewnątrz i dostępnej części poddasza w grudniu 2023r
- rysunki architektoniczne inwentaryzacyjne poddasza budynku przedszkola wykonane w grudniu 2023r: rzut poddasza, przekrój poprzeczny, elewacje – nie ma całościowej inwentaryzacji budynku
- ustalenia z inwestorem i architektem zakresu modernizacji budynku
- wymogi prawa budowlanego i warunków zabudowy
- wymogi warunków technicznych dla budynków
- normy w zakresie projektowania konstrukcji:
  - PN-82/B-02000 Obciążenia budowli. Zasady ustalania wartości.
  - PN-82/B-02001 Obciążenia budowli. Obciążenia stałe.
  - PN-82/B-02003 Obciążenia budowli. Podstawowe obciążenia technologiczne i montażowe.
  - PN-80/B-02010:Az1 Obciążenia w obliczeniach statycznych. Obciążenie śniegiem.
  - PN-80/B-02011:Az1 Obciążenia w obliczeniach statycznych. Obciążenie wiatrem.
  - PN-90/B-03000 Projekty budowlane. Obliczenia statyczne.
  - PN-B-03002:2007 Konstrukcje murowe niezbrojone. Projektowanie i obliczanie.
  - PN-B-03150:2000 Konstrukcje drewniane. Obliczenia statyczne i projektowanie.
- literatura pomocnicza – m.in.:
  - (1) J. Żurański: Obciążenia wiatrem budowli i konstrukcji, Arkady – Warszawa 1978
  - (2) W. Żenczykowski: Budownictwo ogólne: tom I – IV, Arkady – Warszawa 1967
  - (3) J. Kotwica Konstrukcje drewniane w budownictwie tradycyjnym, Arkady – Warszawa 2009
  - (4) E. Trocka-Leszczyńska Stropy drewniane – remonty i naprawa, C.B.B.W. BISPROL – Warszawa 1987

2. Zamierzenia budowlane inwestora

Inwestor zamierza ocieplić dach z poddaszem przedszkola i pokryć go całościowo nową dachówką ceramiczną oraz odnowić (odświeżyć) elewacje ścian.

3. Rodzaj i zakres opracowania

Opracowanie jest ekspertyzą budowlaną dotyczącą stanu ogólnego i konstrukcji poddasza budynku przedszkola wykonaną dla określenia możliwości jego modernizacji: ocieplenia dachu.

4. Dane obciążeniowe i statyczne

Dla potrzeb opracowania przyjęto następujące obciążenia według obecnych norm konstrukcyjnych:

■ ciężar własny materiałów budowlanych	► według normy obciążeń stałych
■ śnieg: 2 strefa wg zmiany Az 1	► 0,90 kN/m ²
■ wiatr: I strefa wg zmiany Az 1	► 0,30 kN/m ²
■ pomieszczenia mieszkalne: pokoje	► 1,50 kN/m ²
■ pomieszczenia użytkowe: sale przedszkolne	► 2,00 kN/m ²
■ pomieszczenia użytkowe: klatka schodowa	► 3,00 kN/m ² .

5. Warunki gruntowe

Teren z chodnikami przy budynku jest równy – deniwelacja nie przekracza parunastu centymetrów. Warunki gruntowe nie zostały określone, bo nie zachodziła potrzeba ich ustalania.

Na skutek długotrwałego obciążenia gruntu budynkiem można przyjąć ewentualną kompresję gruntu w wielkości do 15 %.

6. Opis istniejącego budynku

Budynek został wybudowany jako szkoła podstawowa w latach 1903 – 1905, co uwidoczniło na frontonie ściany od ulicy i na tablicy okolicznościowej na bocznej ścianie z okazji jego stulecia. Stosowna informacja jest także podana w internecie. Ma więc budynek dzisiaj 118 lat. Dom był i jest użytkowany przez ten czas.

Budynek znajduje się w strefie gminnej ochrony konserwatorskiej.

Jest to obecnie stojący w zabudowie ulicy Szkolnej pod numerem 2 budynek przedszkola dwukondygnacyjny z poddaszem dwupoziomowym o użytkowym jego dolnym poziomie mieszkalnym i górnym nieużywanym. Jest rozplanowany na rzucie litery "L". Dom jest częściowo podpiwniczony. Wysokość budynku od terenu wynosi w kalenicy około 13,0 m. W czasie znacznie późniejszym dobudowano do niego od szczytu budynek szkoły.

Dach jest dwuspadowy w konstrukcji drewnianej więźby o dużym pochyleniu połaci. Z inwentaryzacji poddasza (pomiaru) wynika pochylenie połaci w wielkości 45° . Nie jest wiadome, czy konstrukcja dachu jest od powstania domu: ze stanu drewna można by tak domniemywać, ale może była odbudowana w połowie zeszłego wieku po uszkodzeniach wojennych – nie jest to wiadome. Z informacji długoletniego mieszkańca budynku wynika, że w ciągu ostatnich 50 lat więźba dachowa nie była przebudowywana. Nowe pokrycie dachu pojedynczą ceramiczną dachówką zakładkową wykonano pod koniec minionego wieku. W połaci dachu zrobiono własnym sumptem prowizoryczne "okna dachowe" jako doświetlenia pomieszczeń. Dach nie posiada ocieplenia: fragmentami zalega nad mieszkaniami wełna mineralna pofałdowana i bardzo zbrylona o nieznanym grubości.

Wejście główne do budynku podniesione nad chodnik na dwa stopnie jest od frontu budynku (od ulicy) na poziom parteru $\pm 0,00$ wywyższony wewnątrz w korytarzu betonowymi schodami.

Budynek ma wewnętrzną klatkę schodową zapewniającą komunikację do piwnicy oraz na piętra i na dolne poddasze schodami drewnianymi. Na górne poddasze jest w mieszkaniu wejście drabinowe poprzez wyłaz.

Proponuje się przenieść wyłaz na górny poziom poddasza z mieszkania do klatki schodowej.

Budynek był na bieżąco konserwowany i remontowany. Stan techniczny budynku użytkowanego od ponad 100 lat określono na średni.

7. Stan techniczny budynku

Dokonano stosownego oglądu zewnętrznego budynku i wewnętrznego dwupoziomowego poddasza: poziomu dolnego mieszkalnego (o obudowanej więźbie ścianami i podbitym sufitem) bez możliwości jego zobaczenia oraz górnego nieużywanego, który umożliwił pomiary więźby dachowej i ocenę jej stanu.

Określa się na tej podstawie obecny stan techniczny poddasza budynku dla zakresu i potrzeb przewidywanej modernizacji: ocieplenia dachu z wymianą dachówki i ewentualnego remontu konstrukcji poddasza.

a) opis konstrukcyjny budynku

Budynek jest murowany z cegły ceramicznej. Nie posiada izolacji termicznej ścian zewnętrznych i nie jest otynkowany: ma elewacje ze spoinowanej cegły sięgającą do poziomu chodnika (terenu).

Dach jest dwuspadowy symetryczny. Pokrycie dachu jest z dachówki ceramicznej zakładkowej. Konstrukcja drewnianej więźby dachowej jest krokwiowo-płatwiowa wychodząca poza obrys budynku. Ponad dolnym poziomem poddasza (nad sufitami mieszkań) zalega pomiędzy kleszczami warstwa polepy z gliny.

Ponad dachem przy kalenicy występują 2 kominy murowane nadwyřżone technicznie: jeden mały do naprawy (uzupełnienie cegieł i spoin, zrobienie nowej czapy betonowej), drugi duży do rozbiórki obejmującej poziom górnego poddasza i wykonania nowego murowanego spoinowanego z czapą betonową.

b) obecny stan techniczny elementów budynku

Przy wyżej wymienionym zakresie oglądu budynku stwierdzono następujący stan techniczny:

- ➔ **zewnętrzne ściany parteru, piętra i poddasza:** są to ściany wymurowane z cegły ceramicznej pełnej z tynkiem tylko wewnętrznym. Nie widać na elewacjach znacznych wykruszeń cegły, choć są miejscowe spękania i odłamania cegieł oraz ubytki spoin – niekiedy znacznej głębokości zwłaszcza w cokołach przy terenie. Stan techniczny ścian jest w miarę dobry.
- ➔ **poddasze:** jest dwupoziomowe – wysokość poziomu dolnego do spodu kleszczy umożliwiała powstanie mieszkania. Konstrukcję drewnianej więźby dachowej stanowią: krokwie pośrednie dwuprzęsłowe o przekroju $b/h = 12,5/16$ cm w rozstawie 80 – 90 cm, w załamaniach krokwie koszarowe o przekroju $b/h = 16/20$ cm, kleszcze grubości 8–12 cm, płatwie, zastrzały, miecze oraz słupy o przekroju $16/16$ cm. Dach na ścianach zewnętrznych opiera się poprzez murlaty, które na górnej powierzchni są zmuszały. Więźba dachowa wystaje przed ścianę budynku w trzech miejscach: w dwóch szczytach są zniszczone końce płatwi od warunków atmosferycznych i część tych elementów uszkodzonych została wycięta (jętka i słupek podkalenicowy). Proponuje się te elementy odtworzyć: naprawić wystające końce płatwi, dać jętkę spinającą płatwie i słupek podkalenicowy według rozwiązania istniejącego szczytu – decyzję pozostawia się architektowi i inwestorowi.

Dach nie ma widocznych zapadnięć i załamania połaci (wkłęśnięć – nadmiernych ugięć). W lukarnie nad klatką schodową sufit ma zacieki i jest lekko wygięty, a krokwie uszkodzone – całość tego stropu nadaje się do gruntownego remontu.

W części mieszkaniowej od spodu krokwi jest podsufitka z desek, do której podbito supremę i dano na niej osłonę z paneli plastikowych lub z kaset styropianowych. W mieszkaniach od spodu kleszczy jest sufit o układzie warstw: okładzina sufitowa styropianowa przymocowana do podsufitki deskowej, na której leży polepa gliniana o zmiennej grubości około 12-15 cm. W części górnej nieużywanej poddasza oprócz dachówki nie ma żadnych warstw dachowych – jest tylko folia przeciwwodna.

W załamaniach dachu (w koszach) na skutek nieszczelności i zacieków od opadów niektóre drewniane elementy są zmuszałe i będą wymagać wymiany na nowe – zakres do ustalenia podczas remontu.

Więźba jako całość mimo miejscowej korozji biologicznej jest w miarę dobrym stanie – wymagać będzie oczyszczenia, wygładzenia i zabezpieczenia biologicznego i przeciwogniowego.

Dla dokładnego określenia stanu więźby należy wykonać opinie mykologiczną pozwalającą na ocenienie wielkości korozji i podanie właściwego zabezpieczenia drewna i zakresu remontu.

- ➔ **elewacja:** jest z cegły ceramicznej spoinowanej. Cegła jest miejscami wyszczerbiona (odłupana), a spoiny są wykruszone. Cokół wystający nad teren na około 80-90cm i nieco wysunięty przed lico ściany jest znacznie zniszczony, a spoiny są głęboko wykruszone – wymaga gruntownej i dokładnej renowacji. Nadproża okienne są ceglane łukowe. Elewacje należy dokładnie oczyścić z wieloletnich nalotów brudu i wykonać spoinę płaską. Przy zastosowaniu do spoin zaprawy cementowej będzie to kolor szary (mniej brudzący), ale można spoiny rozjaśnić dodając do zaprawy białej farby lub użyć gotowych mieszanek spoinowych – decyzję pozostawia się architektowi i inwestorowi.

Nie stwierdzono odkształceń i znacznych uszkodzeń budynku wskazujących na złą pracę konstrukcji lub gruntu. Ogólny stan techniczny użytkowanego domu (przy stałej jego konserwacji) pod względem architektonicznym i konstrukcyjnym jest średni.

Techniczne ogólne zużycie domu można oszacować na około 35%. Budynek z punktu widzenia konstrukcji w obecnym stanie nadaje się do dalszego wykorzystania. Jest możliwa zamierzona modernizacja.

8. Uwarunkowania przebudowy i sposób modernizacja dachu

Dach drewniany zostanie ocieplony i pokryty nową dachówką, a konstrukcja więźby będzie wyremontowana i zabezpieczona przeciwwodniowo i przeciw korozji biologicznej.

a) określenie nośności więźby po dociepleniu

Od dodanej warstwy ocieplenia wystąpi na połaci dachowej mały przyrost obciążenia. Przy założeniu uzyskania wymaganego współczynnika termoizolacyjnego będzie potrzebna warstwa grubości 20-25 cm izolacji cieplnej w zależności od zastosowanego materiału termoizolacyjnego. Zajdzie więc potrzeba zwiększenia wysokości krokwi o ~10 cm: przy daniu nadbitki krokwiowej (wymagana będzie zgoda konserwatora zabytków na zmianę gabarytu dachu) lub dobitki krokwiowej (wystąpią prace wewnętrzne na poddaszu – także w mieszkaniach pod warunkiem zachowania wymaganych warunkami technicznymi wymiarów pomieszczeń). Gdy nie będzie takich możliwości, to można pozostawić obecną grubość połaci i zastosować wtenczas między krokwiami materiał ocieplający o wysokich parametrach izolacyjności, ale jest wówczas możliwe, że nie uzyska się wymaganego współczynnika termoizolacyjnego.

Sprawdzające analizy statyczne dla możliwych wariantów modernizacji dachu podano w załączniku nr 1:
wariant 1 – wariant 2 – wariant 3.

Istniejący układ warstw dachowych daje teraz na połaci (na krokwi) obciążenia stałe w wielkości ~1,75 kN/m².

- **Wariant (1):** Przy istniejących warstwach dachowych i ich minimalnych zmianach [nowa pojedyncza dachówka ceramiczna zakładkowa, konstrukcja więźby z łątami i kontrłątami, folia, podsufitka z desek istniejących, okładzina z supremy i paneli plastikowych] i ociepleniu wełną mineralną o wymaganej grubości 25 cm nastąpi przyrost obciążeń stałych o ~0,25 kN/m² (25 kg/m²) do wielkości ~2,00 kN/m²: czyli przyrost obciążenia wyniesie o około +14(15)%.

Drewno w czasie użytkowania zużywa się: starzeje się technicznie, więc traci na nośności.

Należy zatem dach odciążyć, by przedłużyć jego czas użytkowania na dalsze lata:

usunąć panele plastikowe ze supremy i zastąpić to cienką płytą gipsowo-kartonową GK

- **Wariant (2):** Przy proponowanej zmianie warstw dachowych [nowa pojedyncza dachówka ceramiczna zakładkowa, konstrukcja więźby z łątami i kontrłątami, warstwa ocieplająca, nowa folia, istniejąca podsufitka z desek, płyty GK] i takiej samej grubości docieplenia wystąpi sumaryczne obciążenie stałe o wielkości około 1,75 kN/m²: przyrost obciążenia wyniesie około +1%.
- **Wariant (3):** Przy całkowitej wymianie warstw dachowych [nowa pojedyncza dachówka ceramiczna karpiówka, konstrukcja więźby z łątami i kontrłątami, warstwa ocieplająca, nowa folia, podsufitka z płyt OSB i płyty GK] i takiej samej grubości docieplenia nastąpi odciążenie i sumaryczne obciążenie stałe szacuje się na około 1,55 kN/m²: zmniejszenie obciążenia wyniesie około -11%.

INFORMACJA: na górnym poddaszu nieużytkowanym i nieposiadającym podsufitki wystarczy wykonać od spodu krokwi jedynie podbitkę z ogniochronnej płyty OSB 12 mm dla umożliwienia położenia ocieplenia.

Ostateczna grubość izolacji termicznej wyniknie po rozważeniu możliwych rozwiązań, po uzgodnieniach i po decyzji inwestora i architekta.

b) skutek i analiza modernizacji dachu

Budynek po naprawie więźby dachowej i po wymianie pokrycia dachówkowego na nowe oraz dociepleniu dachu będzie dalej użytkowany: przy bieżącej konserwacji i remontach przez dalsze kilkadziesiąt lat.

INFORMACJA:

- Proponuje się zachowanie rodzaju dachówki: danie na nowe pokrycie dachu ceramicznej zakładkowej (dającej dobrą szczelność pokrycia), przy której nie trzeba dawać nowych łąt, a jedynie uzupełnić około 15-20% uszkodzonych łąt. Zaleca się wymianę obecnej podsufitki na płytę OSB i GK.
- Sugerowana zmiana pokrycia na pojedynczą dachówkę ceramiczną karpiówkę kładzioną w łuskę daje dalsze lekkie odciążenie dachu: wymaga jednak całkowicie nowego łączenia, bo dla łuski potrzebny jest zmniejszony rozstaw łąt do około 13/14 cm w zależności od producenta dachówek i zajdzie potrzeba położenia podwójnej ilości nowych łąt – dojdzie od nich małe dociążenie.

Decyzję o zastosowaniu rodzaju dachówki pozostawia się inwestorowi w porozumieniu z architektem.

Konstrukcja drewniana nośna dachu będzie się zużywała technicznie (starzała), czyli będzie się zmniejszać jej nośność. Należy zatem co maksimum 10 lat wykonywać przegląd dachu i jego konstrukcji dla określenia jego stanu, zakresu jego napraw i możliwości dalszego użytkowania.

Zaleca się dla prawidłowego użytkowania dachu przez następne lata odciążenie jego konstrukcji:

- ➔ ① Jedną z możliwości zmniejszenia obciążeń dachu jest usunięcie z krokwi obecnej podsufitki z desek i danie w zamian na podsufitkę zgodnie z wymogami pożarowymi: płyty wiórowej OSB ogniochronnej grubości 12 mm oraz dodanie ogniochronnej osłonowej płyty gipsowo-kartonowej GK grubości 9,5 mm z zatarciem gipsem jej spoin.
- ➔ ② Drugą możliwością zmniejszenia obciążeń dachu jest **bezwzględne usunięcie polepy glinianej** i danie ocieplenia stropu nad mieszkaniami i klatką schodową z wełny mineralnej o grubości minimum 15 cm i dla umożliwienia poruszania się na górnym poddaszu położenie w osi pod kalenicą na poziomie kleszczy alejki do chodzenia z ogniochronnych płyt wiórowych OSB grubości minimum 12 mm.

9. Podsumowanie, wnioski i uwagi

Inwestor decyduje się na częściową modernizację budynku (tylko jego poddasza), który nie zmienia swojej funkcji użytkowej. Przewiduje się wymianę zużytej dachówki na nową i wykonanie ocieplenia połaci dachowej z materiałów termoizolacyjnych o małym ciężarze i o dobrych parametrach termicznych oraz naprawę więźby drewnianej dachu z uzupełnieniem łąt lub daniem nowych łąt dopasowanych do przyjętej dachówki. Będzie także oczyszczona, wyremontowana i odnowiona elewacja spoinowa.

Dach budynku po naprawie więźby oraz dla obecnego stanu technicznego można docieplić.

UWAGI PROJEKTOWE i WYKONAWCZE:

- (1) **Dla uzyskania przedłużenia czasu użytkowania dachu budynku na następne lata należy odciążyć jego obecną konstrukcję !!!**
- (2) **Konieczne jest zmodernizowanie warstw dachowych: usunięcie w mieszkaniach ze sufitu na krokwiach obecnej podsufitki i wykonanie jej lekkiej dla odciążenia konstrukcji dachu !!!**
- (3) **Bezwzględnie należy usunąć polepę glinianą ze stropu mieszkaniowego dla odciążenia płatwi i w sumie dachu !!!**
- (4) **Na górnym poziomie poddasza nieużytkowanego wystarczy dać na krokwiach jedynie podbitkę (podsufitkę) z płyty OSB umożliwiającą położenie ocieplenia.**
- (5) **Należy wykonać ocenę mykologiczną dla dokładnego określenia obecnego stanu drewna !!!**
- (6) **Po odkryciu dachu (po zdjęciu dachówek) elementy uszkodzone więźby (zużyte biologicznie, zmuśnięte, zawilgocone, popękane, nadmiernie wygięte) należy wymienić na nowe z drewna klasy C24 o tych samych przekrojach – zakłada się około 15% ich wymiany.**
- (7) **Całą konstrukcję drewnianą dachu trzeba wg wskazań opinii mykologicznej dokładnie oczyścić i zaimpregnować przeciw korozji biologicznej preparatami dopuszczonymi do kontaktu z ludźmi oraz przeciwogniowo.**
- (8) **Prowizorycznie wykonane "okna dachowe" należy wymienić na okna firmowe połaciowe dające dobrą szczelność na opady.**
- (9) **Modernizacja dachu wymaga w czasie robót zabezpieczenia jego przed opadami, staranności i dokładności wykonania prac !!!**

Opracował: _____
mgr inż. Krzysztof Petrykowski

ANALIZA STATYCZNA WIĘŻBY PODDASZA budynek przedszkola publicznego – Mrowino, ul. Szkolna 2

Dachowa więźba drewniana istniejąca

Dach dwuspadowy

Występuje więźba dachowa krokwiowo-kleszczowa oparta na murłacie i belce płatwiowej: krokwie są więc dwuprzęsłowe. Na krokwiach i kleszczach jest usztywnienie podłużne z desek sufitowych.

skłon połaci dachowej $\alpha [^\circ] = 45$ $\operatorname{tg} \alpha = 1,000$ $\sin \alpha = 0,707$ $\cos \alpha = 0,707$
rozpiętość więźby [m] $B = 9,40$ (z pomiarów i rozliczenia inwentaryzacyjnego)
rozstaw więźby [m] $r = 0,900$ (z pomiarów – maksymalny)

Zebranie obciążeń dla istniejącego układu warstw dachowych [kN/m²]

#	obciążenie stałe		k	γ_f	d
	dachówka ceramiczna zakładkowa – pojedynczo		0,70	1,2	0,84
	łaty i kontrłaty drewniane		0,05	1,2	0,06
	konstrukcja nośna (krokwie + przekładki)	$g_w = B/(60 \cdot r) =$	0,17	1,1	0,19
	folia paroizolacyjna – 1x		0,04	1,2	0,05
	podsufitka: deski sosnowe	$t [m] = 0,025$ $\gamma = 5,5$	0,14	1,2	0,17
	plyty wiórowo-cementowe: suprema	$t [m] = 0,030$ $\gamma = 7,0$	0,21	1,3	0,27
	okładzina: panele plastyczne	$t [m] = 0,006$ $\gamma = 19,0$	0,11	1,2	0,14
			gd = 1,43	1,20	1,72

Zestawienia i analiza układów obciążeń stałych dla możliwych wariantów warstw dachowych

(obciążenia podano w kN/m²)

① WARIANT: Zebranie obciążeń dla wstępnie proponowanej minimalnej modernizacji dachu

Przyjęto wymaganą grubość ocieplenia wynikającą z przepisów spełniającą współczynnik termoisolacji przy obecnym układzie warstw dachowych z nową dachówką zakładkową.

#	obciążenie stałe		k	γ_f	d
	nowa dachówka ceramiczna zakładkowa – pojedynczo		0,70	1,2	0,84
	łaty, kontrłaty, nadbitka dystansowa – drewno		0,10	1,2	0,12
	konstrukcja nośna (krokwie + przekładki)	$g_w = B/(60 \cdot r) =$	0,17	1,1	0,19
	folia paroizolacyjna – 1x		0,04	1,2	0,05
	ocieplenie: wełna mineralna miękka	$t [m] = 0,250$ $\gamma = 0,6$	0,15	1,2	0,18
	podsufitka: deski sosnowe	$t [m] = 0,025$ $\gamma = 5,5$	0,14	1,2	0,17
	plyty wiórowo-cementowe: suprema	$t [m] = 0,030$ $\gamma = 7,0$	0,21	1,3	0,27
	okładzina: panele plastyczne	$t [m] = 0,006$ $\gamma = 19,0$	0,11	1,2	0,14
			gd = 1,63	1,20	1,96

Obciążenia dla proponowanej modernizacji dachu: **gd = 1,96** > od obecnych = 1,72

Jest docieplenie dachu o: **14%**

② WARIANT: Zebranie obciążeń dla szerzej zmodernizowanych warstw i dociepleniu dachu

Jest proponowany skorygowany układ warstw dachowych z przyjęciem dachówki zakładkowej.

#	obciążenie stałe		k	γ_f	d
	nowa dachówka ceramiczna zakładkowa – pojedynczo		0,70	1,2	0,84
	łaty, kontrłaty, dobitka dystansowa – drewno		0,10	1,2	0,12
	konstrukcja nośna (krokwie + przekładki)	$g_w = B/(60 \cdot r) =$	0,17	1,1	0,19
	folia paroizolacyjna – 1x (nowa)		0,04	1,2	0,05
	ocieplenie: wełna mineralna miękka	$t [m] = 0,250$ $\gamma = 0,6$	0,15	1,2	0,18
	podsufitka: deski sosnowe	$t [m] = 0,025$ $\gamma = 5,5$	0,14	1,2	0,17
	podbitka: płyta gipsowo-kartonowa GK	$t [m] = 0,0095$ $\gamma = 9,0$	0,09	1,2	0,11
	tynek gipsowy – zatarcie	$t [m] = 0,005$ $\gamma = 12,0$	0,06	1,3	0,08
			gd = 1,46	1,19	1,74

Obciążenia dla proponowanej modernizacji dachu: $g_d = 1,74$ > od obecnych = 1,72

Jest dociążenie dachu o: 1%

Przy daniu podsufitki z płyty wiórowej OSB grubości 12 mm zamiast istniejącej podsufitki z desek – wystąpią obciążenia dachu: $g_d = 1,66$ < od obecnych = 1,72

Wystąpi odciążenie dachu o: -3%

③ WARIANT: Zebranie obciążeń po zmianie wszystkich warstw i dociepleniu dachu

Jest proponowany skorygowany układ warstw dachowych z przyjęciem dachówki karpiówki w łuskę.

#	obciążenie stałe		k	γf	d
	nowa dachówka ceramiczna karpiówka – pojedynczo		0,55	1,2	0,66
	łaty zdwojone, kontrłaty, dobitka dystansowa		0,14	1,2	0,17
	konstrukcja nośna (krokwie + przekładki)	$g_w = B/(60 \cdot r) =$	0,17	1,1	0,19
	folia paroizolacyjna – 1x (nowa)		0,04	1,2	0,05
	ocieplenie: wełna mineralna miękka	t [m] = 0,250 γ = 0,6	0,15	1,2	0,18
	podsufitka: płyta wiórowa OSB	t [m] = 0,012 γ = 6,5	0,08	1,2	0,10
	podbitka: płyta gipsowo-kartonowa GK	t [m] = 0,0095 γ = 9,0	0,09	1,2	0,11
	tynek gipsowy – zatarcie	t [m] = 0,005 γ = 12,0	0,06	1,3	0,08
			g_d = 1,29	1,19	1,53

Obciążenia po proponowanej modernizacji dachu: $g_d = 1,53$ < od obecnych = 1,72

Wystąpi odciążenie dachu o: -11%

Sprawdzenie konstrukcji po modernizacji warstw i dociepleniu dachu: maksymalny ① WARIANT

drewno lite sosnowe	klasa C 18	PN-B-03150:2000
wytrzymałość charakterystyczna w [kPa] na:	zginanie	$f_{m,k} = 18\,000$
	ściskanie	$f_{c,o,k} = 15\,000$
moduł sprężystości [kPa]	$E_m = 9\,000\,000$	
	$E_{0,05} = 6\,000\,000$	
	$G_m = 560\,000$	$n_{eq} = (E_m/G_m)^{0,5} = 4,0$
klasa użytkowania 1 / klasa trwania obciążenia:	stałe	$k_{mod,s} = 0,6$
	zmienne krótkotrwałe - śnieg	$k_{mod,k} = 0,9$
		$k_{mod} = \max(k_{mod,s}; k_{mod,k}) = 0,9$
współczynnik bezpieczeństwa dla kombinacji podstawowych		$\gamma_m = 1,3$
współczynnik korekcyjny dla zginania przekroju prostokątnego		$k_m = 0,7$
wytrzymałość obliczeniowa [kPa]:	zginanie	$f_{m,d} = f_{m,k} \cdot k_{mod} / \gamma_m = 12\,500$
	ściskanie	$f_{c,o,d} = f_{c,o,k} \cdot k_{mod} / \gamma_m = 10\,400$

Zebranie obciążeń zmiennych klimatycznych [kN/m²]

* śnieg	strefa 2	q_k [kPa] = 0,90			
współczynnik kształtu dachu		$C_s = 0,60$			
poddasze izolowane		$t_p = 1,00$			
		obciążenie śniegiem	$s = q_k \cdot C_s \cdot t_p =$	0,60	1,5 0,90
* wiatr	strefa I	q_k [kPa] = 0,30	teren A		
wysokość budynku nad teren		H [m] = 13,00	$z = 10$	$C_e = 1,08$	
współczynniki opływu		$C_{xp} = 0,48$	$C_{xs} = 0,00$	$C_{xz} = -0,40$	
współczynnik porywów		$\beta = 1,8$			
współczynnik jednoczesności		$\psi = 0,90$			
		obciążenie wiatrem	$w_p = q_k \cdot C_e \cdot C_{xp} \cdot \beta =$	0,28	1,5 0,41
			$w_s = q_k \cdot C_e \cdot C_{xs} \cdot \beta =$	0,00	1,5 0,00
			$w_z = q_k \cdot C_e \cdot C_{xz} \cdot \beta =$	-0,23	1,5 -0,35

Kombinacja obciążeń (połąc nawietrzna)

stałe + śnieg + ψ * wiatr	całkowite:	$q_{np} = g_d + s + \psi \cdot w_p =$	2,48	1,30	3,23
	prostopadle:	$q_{zp} = (g_d + s \cdot \cos \alpha) \cdot \cos \alpha + \psi \cdot w_p =$	1,70		2,21
	równolegle:	$q_{yp} = (g_d + s \cdot \cos \alpha) \cdot \sin \alpha =$	1,45		1,84

Krokwie dachowe – sprawdzenie

szerokość połowy połaci dachu	$d [m] = B/2 = 4,70$	(między murlatą a kalenicą po osi)	
długość całkowita krokwi [m]	$L = d/\cos \alpha = 6,65$	wysokość w kalenicy [m]	$f = 4,700$
rozstaw podparć krokwi – część dolna	$dd [m] = 2,60$	(między murlatą a płatwią)	
długość odcinka dolnego krokwi	$ld [m] = dd/\sin \alpha = 3,68$		
rozstaw podparć krokwi – część górna	$dg [m] = 2,10$	(między płatwią a kalenicą)	
długość odcinka górnego krokwi	$lg [m] = dg/\sin \alpha = 2,97$	współczynnik wybożenia	$\mu = 1,3$
długość wybożeniowa	$lc [m] = \mu * ld = 4,78$		
pasmo obciążenia płatwi [m]	$c = L/2 = 3,32$		
krokwie: szerokość	$b [m] = 0,125$	przy zużyciu dla:	$b [m] = 0,110$
wysokość	$h [m] = 0,160$		$h [m] = 0,145$
oszacowany współczynnik zużycia technicznego krokwi		$u = 80\%$	$Wz [m3] = b * h^2/6 = 0,000385$
rozstaw osiowy krokwi – średni	$rk [m] = 0,900$		$iz [m] = h/12^{0,5} = 0,0419$
obciążenie krokwi	$pn [kN/m] = qnp * rk = 2,91$		$A [m2] = b * h = 0,015950$
prostopadłe	$pz [kN/m] = qzp * rk = 1,99$		
równoległe	$py [kN/m] = qyp * rk = 1,65$		
moment zginający podporowy [kNm]	$MB = pz * (ld^3 + lg^3)/8/L = 2,84$		
moment zginający przęsłowy [kNm]	$MAB = pz * ld^2/11 = 2,24$		
reakcja podporowa [kN]	$VA = qz * ld/2 - MB/ld = 2,88$		
siły [kN] równoległe	$NA = py * L = 6,08$		
prostopadłe	$TA = pz * ld = 7,31$		
	$\lambda_z = lc/iz = 114$	$\leq$	150
	$\sigma_{c,crit} [kPa] = \pi^2 * E_{0,05}/\lambda_z^2 = 4541$		$\lambda_{rel,z} = (f_{c,0,k}/\sigma_{c,crit})^{0,5} = 1,818$
$\beta_c = 0,2$	$k_z = 0,5 * [1 + \beta_c * (\lambda_{rel,z} - 0,5) + \lambda_{rel,z}^2] = 2,283$		$k_{c,z} = 1/[k_z + (k_z^2 - \lambda_{rel,z}^2)^{0,5}] = 0,273$
* nośność na ściskanie	$\sigma_{c,0,d} [kPa] = NA/k_{c,z} * A/u = 1\ 751$	$\leq$	10 400
* nośność na zginanie	$\sigma_{m,z,d} [kPa] = MB/W_z/u = 9\ 231$	$\leq$	12 500
* nośność na zginanie ze ściskaniem	$\lambda_{rel} = (lc * h * f_{m,k} * \pi^2 * E_m)^{0,5} = 0,382$		$k_{crit} = 1,000$
	$n = (\sigma_{c,0,d}/f_{c,0,d})^2 + \sigma_{m,z,d}/k_{crit} * f_{m,d} = 0,767$	$\leq$	1
* ugięcie	$u_{dop} [m] = 1,5 * ld/200 = 0,028$		warunek spełniony
współczynnik dla belki dwuprzęsłowej	$v = 0,50$		
współczynnik przytrzymania na podporach	$m = 1,00$		
współczynnik ugięcia od obciążeń	stałych $k_{def,g} = 0,60$		zmiennych $k_{def,p} = 0,25$
	$k_{def} = (g * k_{def,g} + s * k_{def,p})/q = 0,46$		
	$q_k [kN/m] = qzp * rk = 1,53$		
	$u_{fin} [m] = 5 * v * m * q_k * ld^4 * (1 + k_{def}) / (384 * E_m * b * h^3/6) = 0,005$	$\leq$	0,028
			warunek spełniony

WNIOSKI Z ANALIZY

	① WARIANT	② WARIANT	③ WARIANT	
Nośność na zginanie ze ściskaniem:	$n = 0,767$	$n = 0,715$	$n = 0,665$	≤ 1

Występuje dość znaczne wykorzystanie nośności konstrukcji dachu ograniczające przy stałym technicznym starzeniu się drewna jego dalsze długotrwałe użytkowanie.
Należy w ramach modernizacji dach maksymalnie odciążyć dla uzyskania zapasu nośności.

Opracował: _____

Poznań, styczeń 2024r